

УДК 727.112

**ПРОЕКТУВАННЯ ШКІЛ ЗА ШАБЛОНОМ КРІСТОФЕРА АЛЕКСАНДЕРА
«ШКОЛА ЗА СКЛЯНИМ ФАСАДОМ»**

Автор – **Яценко А. О.**, студ. гр. АРХ-19-2

Науковий керівник – **Бабенко В. А.**, канд. іст. наук, доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

Постановка проблеми. Питання освіти завжди є актуальним для будь-якого суспільства, оскільки доступність та якість освіти зумовлює можливість для людини не тільки здобути бажану професію, але й знайти своє місце у житті. На сьогодні, у публіцистичній та науковій літературі доволі розповсюдженою є думка про те, що і у школі, і у вищому навчальному закладі потрібно створювати умови, у яких учень/студент має не лише здобувати знання, а й формуватись як особистість, мати власну думку, бути пристосованим до сучасного світу, чітко розуміти, до чого прагне. Починається усе з початкової школи. Відомий американський архітектор, засновник концепції «мови шаблонів» К. Александер вважає що: «У віці шести – семи років у дітей з'являється велика потреба навчатись чомусь за допомогою власних дій і якимось чином виокремлюватись в суспільстві за межами свого будинку. Якщо створити правильне середовище, ця потреба призведе до формування основних навичок, зокрема навичок навчання» [1, с. 426].

Мета дослідження. Розглянути ідею щодо незвичного проектування шкіл та зміни самої форми освіти відповідно до цієї ідеї, яка матиме значний вплив на якість шкільного навчання, з'ясувати переваги та недоліки цієї ідеї для освітнього процесу.

Незвичне проектування шкіл, його вплив на якість навчання розглядалось у роботах дослідників : К. Александера, Д. Деннісона [2]. У книзі «Мова шаблонів», педагога, письменника, дитячого психолога, Ч. Раша [3], який був директором мобільної відкритої школи, розглянуто ідею щодо незвичного проектування шкіл та зміни самої форми освіти відповідно до цієї ідеї, яка матиме значний вплив на якість шкільного навчання.

Результати дослідження. Якість освіти, особливо шкільної, значною мірою залежить від правильно організованого простору у якому перебуває дитина. Правильним середовищем для дитини є район, де вона мешкає. Тобто вона має не просто перебувати в будівлі школи, але, долаючи певну відстань до школи, досліджувати, наприклад, парк, що знаходиться поруч, чи разом із вчителем оглянути музей, або ж майстерню. Будь-яка школа може надати автобус та вчителя для відвідання цікавих та корисних для дослідження дитиною об'єктів, але не кожна школа може забезпечити правильне співвідношення кількості учнів до вчителів, оскільки більшість коштів витрачається на утримання великої будівлі.

Якщо все ж зменшити співвідношення між кількістю учнів та вчителів, виникає питання, чи не буде така освіта занадто дорогою? Школи такого типу вже існують, і у США вони з'явилися ще у минулому столітті. Одну з таких шкіл описав Д. Деннісон, який сам працював там вчителем. У своїй роботі «Життя дітей» стверджує, що ціна на освіту в перерахунку на одну дитину набагато нижче, ніж у системі державної шкільної освіти, скільки їх кошти не йшли на адміністративні витрати, витрати на бухгалтерський облік та оздоблення будівлі.

Такого ж висновку дійшов і Ч. Раш: «... Відмовившись від шкільної будівлі й утримання всіх співробітників, які не працюють безпосередньо з дітьми, можна зменшити кількість дітей, що припадають на одного вчителя, приблизно з 33 до 10 чоловік. Так одночасно можливо позбавитись від більшості гострих проблем,

існуючих у загальноосвітніх школах, і це не буде вимагати ніяких додаткових витрат від школи чи шкільного округу» [3]. Крім цього відомо, що невелика кількість учнів на одного вчителя зумовлює кращу якість освіти. У вчителя з'являється більше часу для того щоб пояснити матеріал кожному учню і впевнитись у тому, що кожен його зрозумів. Також діти мають змогу дійти до певних висновків самостійно. Зараз, коли у зв'язку з пандемією COYID-19 відбувся вимушений перехід шкільної та вищої освіти у онлайн-формат, проблема здатності учнів та студентів навчатись якісно стала надзвичайно актуальною. Необхідною умовою якісного засвоєння навчального матеріалу є не тільки зміна паттернів побудови приміщень для освіти, але й мотивація школярів та студентів, які мають не тільки засвоїти матеріал, а й зрозуміти, де і як вони зможуть використати цей матеріал. Без потрібної мотивації отримана інформація не запам'ятовується. Але для того, щоб усвідомити і самостійно розібратись у певній темі потрібен час і обов'язково вчитель/викладач, який буде вказувати правильний напрямок міркування.

Висновки. В умовах, коли в Україні продовжується реформа освіти, розбудовується нова українська школа (НУШ) необхідно зважати на найкращі зразки та приклади побудови приміщень для навчання, що існують в європейській та світовій практиці. Замість того, щоб будувати великі загальноосвітні школи для дітей від семи до десяти років треба поступово і по чергово створювати маленькі незалежні школи. За умови, що ці школи будуть маленькими, витрати можуть бути досить незначними при співвідношенні між кількістю учнів та вчителів на рівні 10 : 1. Така школа повинна знаходитись в суспільній зоні муніципального району і складатися з трьох – чотирьох кімнат, розташованих за прозорим фасадом.

Список використаних джерел

1. Christopher Alexander. A Pattern Language. Oxford University Press, New York, 1977.
2. Dennison G. The Lives of Children. New York : Vintage Book, 1969.
3. Rush C. W. MOBOC : The Mobile Open Classroom. School of Architecture and Urban Planning, University of California, Los-Angeles. November, 1973.